

Reactie op consultatie nieuwe wetgeving inzake toezicht op informeel onderwijs aan kinderen van 4 tot en met 17 jaar

Geachte Minister,

Graag maken wij gebruik van deze gelegenheid om een reactie te geven op het voorstel tot de nieuwe wetgeving die toezicht zal reguleren op informeel onderwijs aan kinderen van 4 tot en met 17 jaar. Wij begrijpen dat de intentie van deze wetgeving is om ervoor te zorgen dat kinderen in een veilige en respectvolle omgeving onderwijs ontvangen. Er zijn echter enkele fundamentele bezwaren die wij zouden willen benadrukken, met name rondom ouderlijke vrijheid, de rechten van minderheden, en het mogelijk beperken van het kritische denken van kinderen.

1. Beperking van ouderlijke vrijheid

Ten eerste lijkt deze wetgeving een significante inperking te zijn van de vrijheid van ouders om zelf keuzes te maken in het onderwijs van hun kinderen. Informeel onderwijs, dat wordt gegeven buiten het verplichte onderwijs om, is vaak een manier voor ouders om hun kinderen waarden en kennis mee te geven die passen bij hun culturele, religieuze of morele overtuigingen. Het recht van ouders om onderwijs te kiezen dat overeenkomt met hun eigen overtuigingen is niet alleen fundamenteel, maar ook vastgelegd in internationale verdragen. Deze wetgeving kan inbreuk maken op dit recht door een onevenredige mate van toezicht te creëren op keuzes die ouders maken buiten het formele onderwijssysteem.

2. Disproportionele impact op culturele en religieuze minderheden

Daarnaast zijn wij van mening dat deze wetgeving, hoe goedbedoeld ook, een risico met zich meebrengt voor culturele en religieuze minderheden. De openheid waarmee termen zoals “haat” en “discriminatie” zijn gedefinieerd, kan in de praktijk leiden tot vooroordelen ten aanzien van bepaalde groepen die onderwijs willen aanbieden dat afwijkt van de dominante norm. Hiermee loopt Nederland het risico om minderheden verder te stigmatiseren en hun recht op zelfexpressie in te perken. De inspectie zou moeten voorkomen dat zij op onevenwichtige wijze bepaalde minderheden viseert of dat een neutraal bedoelde wetgeving in de praktijk discriminerend uitpakt, zoals eerder in Nederland is gebelegen.

3. Onvoldoende heldere definitie van ‘haat zaaien’

Een ander zorgpunt is het gebrek aan een duidelijke definitie van “haat zaaien.” Zonder concrete, duidelijke criteria kan deze term breed worden geïnterpreteerd, wat kan leiden tot onbedoelde of disproportionele handhaving. Dit kan resulteren in een situatie waarin uitingen van oprechte kritiek of alternatieve denkbeelden worden geïnterpreteerd als ‘haat’, terwijl ze in feite bijdragen aan een open en diverse samenleving. Wij verzoeken dan ook om scherpere definities en objectieve criteria, zodat deze wet niet ingezet kan worden op een manier die onbedoeld vrijheid van meningsuiting belemmert.

4. Beperking van het kritische denkvermogen van kinderen

Ten slotte vrezen wij dat deze wetgeving de ruimte voor kinderen om kritisch te denken kan verkleinen. Formeel onderwijs volgt vaak een mainstream curriculum, en informeel onderwijs biedt een belangrijke aanvulling hierop door andere perspectieven aan te reiken. Door informeel onderwijs extra te reguleren en te beperken, wordt de mogelijkheid voor kinderen om meerdere zienswijzen te leren en hun eigen kritische inzichten te ontwikkelen, beperkt. De kracht van een open samenleving ligt juist in het vermogen om jongeren bloot te stellen aan een diversiteit aan perspectieven, zodat zij zelf kunnen leren kritisch te denken en een gefundeerde mening te vormen.

5. Bestaande waarborgen en risico's van nieuwe bevoegdheden

In de huidige wetgeving bestaan al voldoende waarborgen die kunnen worden ingezet wanneer er vermoedens zijn van schadelijk of problematisch onderwijs. Bestaande toezichtmechanismen zijn in staat om eventuele extreme gevallen aan te pakken zonder dat de rechten van ouders en minderheden extra onder druk komen te staan. In een tijd waarin wereldwijd druk wordt uitgeoefend op kritische en afwijkende geluiden, kan een uitbreiding van toezicht op informeel onderwijs een gevaarlijk precedent scheppen. Dit lijkt in de Nederlandse context onnodig en brengt het risico met zich mee dat nieuwe bevoegdheden oneigenlijk gebruikt kunnen worden om bepaalde standpunten of overtuigingen te ontmoedigen.

Conclusie

Wij verzoeken de minister om deze punten zorgvuldig mee te nemen en stellen dat deze wetgeving niet noodzakelijk is gezien de reeds bestaande waarborgen die al voorzien in adequaat toezicht en handhaving. Een uitbreiding van deze bevoegdheden lijkt niet alleen overbodig, maar kan ook onbedoelde gevolgen hebben voor ouderlijke vrijheid, de rechten van minderheden en de ruimte voor kritisch denken bij kinderen. Wij vragen daarom om deze wetgeving te heroverwegen en het belang van pluraliteit, ouderlijke autonomie en het recht op vrij onderwijs te waarborgen in Nederland.

Met vriendelijke groet,

Zeer bezorgde ouders